

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredno nedelje in praznike.
 Inzerati: Prostor 1 m/m x 54 m/m za male oglase do 27 m/m višine 1 K, od 30 m/m višine dalje kupijski in uradni oglasi 1 m/m K 2—, notice, poslano, prekliski, izjave in reklame 1 m/m K 3—, Poroke, zaroke 80 K. Zenitne ponudbe, vsaka beseda K 2—. Pri večjih naročilih popust.
 Vprašanjem glede inseratov naj se priloži znamka za odgovor.

Upravišтво „Slov. Naroda“ in „Narodna Tiskarna“ Knaflcova ulica št. 5, prilicno. — Telefon št. 304.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani in po pošti:
 v Jugoslaviji:
 celoletno naprej plačan . . . K 180—
 polletno „ 90—
 3 mesečno „ 45—
 1 „ 15—
 V inozemstvo:
 celoletno K 240—
 polletno „ 120—
 3 mesečno „ 60—
 1 „ 20—
 „Pri morebitnem povzemanju se ima daljša naročnina doplačati.“
 Novi naročniki naj pošljejo v prvi naročnini vedno po nakaznici. Na samo pismena naročila brez poslatve denarja se ne moremo ozirati.

Uredništvo „Slov. Naroda“ Knaflcova ulica št. 5, I. nadstropje. Telefon št. 34.

Dopise sprejema le podpisane in zadostno frankovane.
 Rokopisov ne vrača.

Posamezna številka velja 1 krono.
 Poština plačana v gotovini.

Njihovi „belangi“.

Bülow, ki gotovo pozna svoje Tevtonne, pravi, da bo nemška politika tako dolgo ena sama velika kozlička, dokler se ne priuče ene gotove mere zmernosti. Pa je malo verjetnosti, da se jih prime kedaj ta politična čednost, kajti najnovejši dnevi kažejo, da jih ne more spametovati niti najtemeljitejši polom. Sedanja plebiscitna nervoznost koroškega nemstva je za las enaka Seidler-Teuflovi poželjivosti, ki je tik pred smrtjo rajne Avstrije s svojimi belangi odprla oči tudi intelektualnemu slovanskemu slepcu. Sedanje beraško prijemanje kljuk pri plebiscitni komisiji nenavadno spominja na prvo južnoslovenskih Nemcev pri cesarju Karolu.

Koroški Nemci so smatrali potrebno, da dne 27. septembra v posebni »Landesversammlung« v St. Vidu v sami srajci svoje politične naivnosti pokleknejo še enkrat v prah pred zastopniki onih narodov, katere nazivajo svoje dedne sovražnike. Govorili so stari znanci in razbomali neizgubljeno rezolucijo. Njihova pohlevnost izzvenila v sledečih zahtevah: 1. plebiscitno ozemlje naj zasedejo zavezniške čete (t. j. Italijani), 2. jugoslovanska uprava in orožništvo naj se da pod nadzorstvo, 3. vsi Ne-Koroški naj se izženejo, 4. plebiscitno ozemlje se ima poslednje dni pred plebiscitom proti jugu in vzhodu zapreti. Kajpak, da obispije Landesversammlung slovensko ljudstvo z obljubami vseh mogočih pravic, prijateljstva, enakopravnosti in stvarni, ki so se tako lepo čitale v osnovnih avstr. zakonih, a se niso izvajale, kakor vemo iz dolge mučne preteklosti.

Oh, ali so naivni ti zelenoklobučarski kratkohladni koroški Tevtoni! »Eine genaue Ausarbeitung dieser Grundsätze wird nach durchgeführter Wiedervereinigung mit den Vertretern der Kärntner Slovenen vereinbart werden«.

Da, to je »des Pudels Kern«. Ko je bil lump 33krat v ječi, bo 34krat tu-

di nedolžen ko jagne. Mislimo, da je veliko žaljenje koroških Slovencev, ako si upa taka »Versammlung« po dolgotrajnem turškem paševanju še vedno s takimi obljubami na dan. Pa, da ne postanemo predolgovezni: Dragi Nemci, mi verjamemo vašim obljubam ravno toliko, kolikor — italijanskim. Menda razumete?!

In drugi glavni »belangi«: odstranitev naših čet iz Gorenjske in karavanskih vrhov. Mi ne vemo, ali so to naše čete. Dravska divizija nam ne pošilja dislokačnih poročil. Ampak to nič ne de, kajti če bi bilo na meji tudi sto divizij, od vas, Nemcev, je odvisno, da jih pomaknejo naše oblasti globoko proti Albaniji, kjer nam »naajo koristiti več. Izposlujte pri vaših italijanskih pobratimih, da potegnijo svoje brigade iz ozemlja vaše suverene republike. Kdaj in kod se je pa še naša suverenost država, četudi le republička, kakor je avstrijska, ki trpi oborožene tuje brigade na svojem ozemlju? Čuden je vaš strah, sumljiva vaša vest in pasji je vaš siegfriedski ponos.

Jugoslovanskega terorja se bojijo, tako je klepetala stara lajna v šentviškem deželnem zboru. Slovenskih Korošcev je sama krotkost. Sicer bi Schunji sploh ne bili mogoči. Pa saj vemo, kam pes tace moli. Poznamo vaš arsenal in vemo, kaj je tam pripravljeno za poslednje dni pred plebiscitom. Seveda, krivdo bi radi vrnili v naše žepce. Pa ne pojde. Naše slovensko ljudstvo je prerazodno, da bi vam pomoglo razbiti plebiscit. Ako bi pa upali Nemci v čistit plebiscit, ne bi pošiljali svojih provokatorjev med naše ljudstvo in ne inscenirali bi vsak dan pobjev in zbirali potem krivih priševnikov.

»Belange« šentvidske rezolucije pa lahko pustimo v miru, ker bi morali biti v plebiscitni komisiji boljševeki ali pa Turki, da jih vzamejo za resno voljo.

Celovško pismo.

V Celovcu se dogajajo čim dalje bolj norčave otročarije. Plebiscitna psihoza pripravlja ljudi ob razsodnost. Po mestu mrgoli novic in samozagrešene komike za nekaj »Paviliovih« letnikov. Med uradniškimi sloji se vzdržuje še nekaj optimizma, obrtništvo in delavski stan pa ne reflektirata več na slovensko Koroško. Smatralo jo že davno za definitivno zgubljeno. Ne računajo mnogo s procenti, ker spoznavajo prihajajočo resnico instinktivno, po gospodarsko bolj izvežbanem smislu za dejstva. Samo uradniške žene, penzionisti in nekaj politeligenca zavzdihne še sem ter tje: »morda pa vendar«, t. j. morebiti bo pa po plebiscitu vendar padla cena krompirja in kruhu in maslu in mleku in sploh vsem stvarim, od katerih životarji so fantastične želje nedeljene Koroške Splošno

pa se je pristna jeza že izkričala in žolč, kar ga je ostalo, si išče v pouličnih neumnostih najbližje ventile. Da prelepijo avtomobile zavezniške komisije z barvanimi listki razne protijugoslovanske vsebine, da pomažejo z blatom hišna pročelja in napisne deske slovenskih obrtnikov in hotelov, v katerem se je nastanila jugoslov. mislija, da prihajajo tulit razne pangermanske podoknice, da spletkarijo in vohunijo na turške načine, to nas seveda ne more ganiti in beležimo to samo kot polav nemškega notranjega obupa, kajti po navdi se zmagoslavna zavestnost, katero bi tako radi hlinili Nemci, ne poslučuje tako otročjih sredstev.

Podobne otročarije se dogajajo vsako noč na deželi, danes na tem, jutri v onem kotu. Volkswelrovске manire so oživele

Fran Govekar:

Gospa Mimi.

Priprost rudniški tesar v istrskem Labinu s kopo otrok. Intelligen, podjeten mož, ki je stremel kvišku: iz zaduhlega premogovnika na sonce in v zrak. Zaradi otrok se je vztrajno boril z življenjem in se prebora s tujih kraških tal zopet na domače, zeleno ljubljansko polje. Postal je tu užitinski paznik in končno paznik v prisilni delavnici. Samo da bi mogel nuditi svojim otrokom vsaj nekaj več šol, da bi jih rešil najtežjega delavskega robstva in jim prispomogel do lažjega, lepšega obstanka, kakor ga je imel sam.

Mimi je bila ljubljanka staršev. Lepa, živahna, energična. Celo preveč energična. Svoje glava. Ker je vse hitro razumevala in si igrave zapomnila, kar je slišala ali čitala, bi bila lahko študirala. Učiteljica, poštna ali privatna uradnica bi mogla postati. A njen temperament ni prenašal šolske discipline in tudi oče je menil, da je učena dovolj. Cesar pa ji še treba, se lahko pridu-

sama. Čim preje pride do kruha in službe, tem bolje zanjo. Pa tudi za starše. . . A kam z Mimico? —

Naj gre v tobačno tovarno! je odločil oče. Lahko, lepo, čisto delo. Ne rani in ne umaze si rok in zaslužek je dober. Gospodična bo . . . no, saj morda ne ostane dolgo: omoži se . . . e, tako lepo, bistro dekle!

Nerada je šla Mimi. Duhomorno delo in včasih odurna — strašna družba. Neznosno! Bunila se je . . . ponavljale so se nevihte . . . Mimi je plakala, oče je rohnol, mati prigovarjala zlepa, zgrda. Zaman. Svoje glava je končno le zmogala. Poskusi naj še s šiviljstvom! Intelligenčno delo, boljše, večkrat najboljša družba in zaslužek dovršene mojstrice bo krassen. Mama je bila zadovoljna in oče — tudi. Mimi je postala vajenka.

A v Ljubljani se je otvorilo novo gledališko poslojje. Dramatično društvo je vabilo mladenke in mladeniče v dramo in operno osobje — Ig. Borštnik je iskal učencev in učenek za svojo šolo. Marsikdo bi bil rad šel, a se ni upal: slabo, najslabše mnenje so imeli Ljubljanca-

v ponočnih vpadih anonimnih nemških tolovajskoprepeških tolpa na naše ozemlje, kjer postreljajo svoje še v vojni nakradene naboje, zažugajo kakšnemu našemu z večalami in enakimi dobrotami, popackajo hiše in jo zopet odkolomastijo, kakor hitro zvožajo našega orožnika.

V nekoliko dneh pade odločitev. Par dni imajo Nemci še časa, da poskušajo s poslednjimi kalibri kako preprečiti plebiscit.

Belo ali zeleno.

Bliza se čas, ko boste dragi rojaki na Koroškem, stopili v celico s kuverto in dvema listkoma, belim in zelenim, v roki. V tistem trenutku, ko boste stali popolnoma sami, brez vsake priče v celici, boste odločevali o svoji usodi in o usodi svojih potomcev. V tem trenutku naj vam, ki se še do tedaj niste odločili, kateri listek boste raztrgali, stopijo pred oči vaši stari očeti in stare matere, vaši pradedje, ki so se z orožjem v roki borili proti vsem sovražnikom slovenstva skozi stoletja. Njihov duh bo tedaj z vami prisoten v celici in on bo videl, kaj dela njegov potomec.

Pred oči naj vam stopijo ti duhovi vaših potomcev, pogledite jim v duhu ljubko v oči in ustrezite njih želji: raztrgajte zeleno glasovnico na dvoje in vtaknite v kuverto ta dva raztrgana dela zelene glasovnice z belo, ki naj ostane cel. Kuverto zopet zaprite in jo oddajte komisiji. Duh vaših pradedov se bo vrnil miren in zadovoljen v svoj večni hram, kjer bo povedal, da je njegov potomec storil svojo sveto dolžnost za ono stvar, za katero se je koroški narod boril celo večnost proti sovražnemu Nemcu in Turku. Ne pišem to za onih 65% zavednih koroških Slovencev, katerih pradedje mirno počivajo, ali se pa še boje, da bo na ti slovenski koroški zemlji še kdaj gospodoval Nemec. Tem bodi povedano, da je nemškega gospodstva na slovenskem delu Koroške za vedno konec. Gre le še za to, da dokažemo vsemu svetu, da se nahaja na našem delu Koroške le majhen del priseljenih Nemcev, ki nikdar niso obdelovali te naše zemlje, ampak so vedno le na naš račun živeli in nas s pomočjo avstro-ogrskih bejontov pritiskali k tlom in nam niso dovolili, da bi se kakor Slovenci kulturno razvili.

cit. Kajti to je vendar želja njih želji, ki gleda poželjivo, pol sramežljivo pol predrzno iz vseh teh gromad denunciacij in obrekovanj. Izzivanje je poslednji njih triumf. Ampak naš človek ni koleričen in tako bo minila tudi ta poslednja izkušnja. Mi Slovenci bomo se lahko pohvalili, da se še noben plebiscit ni vršil tako častno in mirno in to po zaslugi politične zrelosti slovenskega naroda.

Temu pa, kakor rečeno, je sedaj enkrat za vselej konec in b e l a glasovnica bo zapečatila 10. oktobra t. l. nemško brutalnost na Koroškem za vedno. Ta dan bo ostal z zlatimi črkami zapisan v zgodovini slovenskega Korošana. Ne pustite se pregovoriti po Nemcih, ki vam obljubljajo zlato gradove v Nemški Avstriji, ker jih ni, in pridružite se nam, vašim rojakom in bratom, ki se danes tako mislimo, kakor so mislile naše matere in očete in naši pradedje. Nemci in od njih podkupljeni slovenski škarijotje vam pripovedujejo o vaši novi domovini Jugoslaviji take stvari, ki jih sami ne verjamejo, vased česar bo marsikateri od njih tedaj, ko bo sam v celici, raztrgal zeleni listek in pustil belega belega v zavesti, da bo s tem rešil železno zadevo. Oni že danes pravijo, da so pač s srečo za Avstrijo, a z železom za Jugoslavijo, ker se drže pregovora, ki pravi: ljubezen gre skozi železce, a vam, ki se še do danes niste odločili, prigovarjajo, da raztrgajte belo glasovnico in tako pljunete lastni materi v obraz. Če imate le še iskrico poštenja v sebi, če vam tli le še mala iskrica ljubezni do svoje matere v vašem srcu, če niste samomorilci, raztrgajte 10. oktobra t. l., ko se boste nahajali v celici, zeleno glasovnico in jo priložite k beli beli glasovnici, ker le tako bo glas veljaven, ki ste ga oddali za Jugoslavijo, v kateri boste lahko brezkrbno živeli in brez strahu gledali v bodočnost. Če vas pa hudi premoči, da raztrgate belo glasovnico, vedite, da boste ostali celo življenje proklet izdajalec svojega rodu in vest vas bo morala žgati kakor največjega hudodelca in vam ne bo dala nikdar miru, kakor ni dala Judežu Iskarijotu, ki si je po izdajstvu sam končal grešno življenje.

Bela barva je barva izveličanja, a zelena je beda, pomanjkanje, suženjstvo in barva zavisti. Zato raztrgaj vsak zeleno glasovnico in pusti belo nedolžno in celo!

Rožan.

Politične vesti.

— Tuji elementi ne bodo volili v konstituanto. Ker imajo po členu 68 šentzemske mirovne pogodbe vsi tuji elementi v naši državi po enem letu opejsko pravico, je vlada sklenila, da se tem elementom, ki so po plemenu in jeziku različni od našega naroda, ne

pripusti glasovalna pravica pri volitvah v konstituanto. —d

— Millerand o našem narodu. Ko se je v Parizu leta 1919. slovensko proslavilo ujedinenje našega naroda, je predsedoval slavni novi predsednik francoske republike Aleksander Millerand. V svečanem amfiteatru

Sorbonne je ob navzočnosti uglednih političnih osebnosti imel govor, pol ljubezni in hvale do Srbije. Rekel je med drugim: Uničenje Srbije je bilo za Avstrijo, ali bolje rečeno za Nemčijo neobhodna potreba, ker je Srbija preprečevala pot germanskim ambicijam k Sredozemskemu morju. Ali Srbija je šla svojo pot k cilju brez obotavljanja. Vsi jugoslovanski bratje so si pomagali drug drugemu. Prišla je zmaga. Ujedinjenje, o katerem so zloslutni preroki govorili, da je nemogoče, je izvršeno. Zvela kraljevina Srbov, Hrvatov in Slovencev! — Nadejamo se, da ohrani Millerand tudi na sedanjem visokem mestu svoje prijateljstvo do našega naroda.

— Pogajanja z Italijo onemogočena? »L' Era Nuova« poroča iz Berna: V jugoslovanskih krogih v Zenevi, kjer so smatrali obnovenje pogajanj med Italijo in Jugoslavijo za gotovo dejstvo, se je tozadovno mnenje popolnoma spremenilo. Zdi se, da so poročila iz Beograda in Zagreba o rezultatu posvetovanja z dr. Trumbićem taka, da se ne more misliti na obnovenje pogajanj. V Beogradu so že v posesti italijanskega stališča o rešitvi jadranskega vprašanja, kakor ga je popravil Giolitti. Tudi italijanska vlada je informirana o zadnjem stališču jugoslovanske vlade. Zenevski jugoslovanski krogi, ki so navadno zelo dobro informirani, sodijo, da je med italijanskim in jugoslovanskim načrtom nepremostljiv prepad. Če tudi bi se pogajanja po volji dr. Trumbića ali kakega drugega vladnega organa pričela, ne bi moglo vodil sedanjim razmeram priti do nobene odločitve. Bernski krogi zatrjujejo, da je pesimizem Zenevskih Jugoslovenov utemeljen v dejanskem položaju. Beograjska vlada se med tem še ni odločila za dan in kraj obnovenje pogajanj.

— Smrtna obsodba — Avstrija umira. Nemška Avstrija je morala 10. septembra 1919 podpisati mirovno pogodbo, ki je za njo smrtna obsodba. O tej mirovni pogodbi piše Danneberg v svoji knjigi »Der österr. Volkswirt«, da je Avstrija »ein wirtschaftlich unmöglicher Staat« (država, ki gospodarsko ne more živeti). »ein Land ohne Kohle und Brot« (Dežela je brez premoga in kruha). »Bie Bestimmungen genügen vollkommen, um uns rettungslos bankrott zu machen. (Določbe zadostujejo popolnoma, da bomo brez rešitve zapadli bankrotu!) Tako pišejo Nemci sami o Avstriji.

— Tirolski Nemci proti Italiji. Curih, 1. oktobra. Južnotirolsko nemško časopisje odreka ob priliki aneksije Italiji vsako pravico do novih italijanskih pokrajin. »Meraner Tagblatt« pravi, da je postala Južna Tirolska proti volji ljudstva sestavni del italijanske kraljevine in da nobena mirovna pogodba in nobena aneksija ne moreta vzeti Nemcem njihovih naravnih pravic. »Tiroler« piše: Naša pot je od sedaj obrnjena proti jugu, toda naša srca ostanejo tu. Branili bomo svoj jezik in svojo vero. Tirolski duh ne bo izginil nikdar. Tradicije naših dedov morajo ostati nedotaknjene.

— Nemški »Schulverein« med Čehi. V Litoměřic se je vršil občni zbor nemške »Schulvereina«, na katerem so povedali, da se bo poučevala na društvenih

»pravilo« mladim igralkam vendarle najboljša dramatična šola, če — vztrajajo. Mimi pa je hrabro in z največjim samozatajevanjem vztrajala in igrala vse, kar je nanjo — odpadlo. Včasih je jokala, se bunila in protestirala, a vedno se je podala v nadi, da pride tudi zanjo še boljša doba.

In tako je 27. januarja 1897 igrala vendarle prvo žensko ulogo v Schillerjevi tragediji »Kovarstvo in ljubezen«. Dr. Fr. Zbašnik pa je napisal: »Zanimiva je bila ta predstava zlasti radi tega, ker sta bili poverjeni težavnejši ulogi gospi Ogrinčevi (Lujlji) in gosp. Kranjcu (Wurm). Gospica Ogrinčeva je igrala svojo ulogo naravno in neprisliljeno, z neko preprosto prirsčnostjo, ki je na gledavca vplivala jako dobro. Sploh je gospi Ogrinčeva prav porabna moč in, če se bo vztrajno učila, bo brez dvojbe še napredovala.«

V dobrih dveh letih povzpeli se do takih ulog in tolikega priznanja, to je dokaz izredne sposobnosti in vztrajne marljivosti. Ni dvoma: Mimi je bila talent!

(Dalje prihodnje.)

navodih tudi češna. »Schulverein« vzdružuje 19 lastnih šol s 39 učitelji in 87 šolskih vrčev.

— **Uradni nemški list v Pragi.** Od 15. oktobra dalje bo izhajal v Pragi uradni nemški list, in sicer vsak dan ob 10. dopoldne.

— **Češkoslovaško poslanstvo v Sofiji.** Na mesto dosedanjega urada delegata je bilo ustanovljeno v Sofiji češkoslovaško poslanstvo, katero vodi začasno legacijski tajnik Künzl-Jizersky.

— **Pred državnim prevratom na Bavarskem.** Iz nemških socialističnih krogov se doznava, da se pripravljajo na Bavarskem in v vzhodni Prusiji državni prevrat. Z vsoto gotovostjo se trdi, da podpira to gibanje zastopnik francoske vlade v Monakovem. V Parizu smatrajo Bavarsko kot državo, ki se je službeno odtegnila versailleskim mirovnim pogodbam in priznava organizacijo bavarskih belih čet, ki naj bi po prevratu zavarovale bavarsko industrijsko središča in severno Prusijo. V političnih krogih trdijo celo, da podpira Francija finančno bele čete, katerim zapovedujeta Ludendorff in Hindenburg.

— **Koliko je bilo v Berlinu orožja?** V enem tednu od 15. do 21. septembra je bilo odvzetih v Berlinu 14.000 pušk in karabin, 1500 revolverjev in pištol, 16 mitraljez in strojnih pušk, dva topova, 425.000 nabojev, 4700 ročnih granat, potem še polno drugega streliva in trije veliki topovi.

— **Oborožena sila Anglije.** Po poročilih angleškega vojnega ministrstva je štela Anglija 1. januarja t. l. 314.790 angleških in 268.643 kolonijalnih vojakov. Indijska armada je štela 300.000 mož.

— **Novi nemški poslanik v Rimu.** V Rim je dospel novi nemški poslanik von Berenberg, ki bo opravljal diplomatske posle, dokler se ne reši definitivno vprašanje nemškega poslanstva v Rimu.

— **Avstrija je zvezna država.** Kakor nam poroča brzojavka, je avstrijski parlament sprejel ustavo. Ta ustava izreka, da je Avstrija zvezna država samostojnih dežel: Koroške, Dolenjske, Avstrijske, Gornje Avstrijske, Solnograške, Stajerske, Tirolske in Predalpske. Glavno zvezno mesto je Dunaj. Državni jezik je nemški. Zakonodajstvo je v rokah narodnega sveta (Nationalrat), ki ga voli vse zvezno ljudstvo, in zveznega sveta (Bundesrat), ki ga izvolijo deželni zbori (Landtag). Oba se volita na podlagi enake, neposredne, tajne in osebne volilne pravice moških in žensk po proporcionalnem sistemu od nad 20 let starih moških in žensk. Pasivno volilno pravico doseže volilni upravičenec s 24. letom. Zakonodajni čas narodnega sveta traja 4 leta ter se mora narodni svet sklicati najkasneje 30 dni po volitvah. Za sklepe je treba navzočnosti ene tretjine članov in absolutna večina, seje so javne. V zvezni svet pošlje vsaka dežela najmanj 3 in največ 12 članov po številu prebivalcev. Zvezni svet je sklepčen ob navzočnosti ene tretjine članov in sklepa z absolutno večino. Zvezni in narodni svet tvorita skupaj Zvezni zbor, ki voli zveznega predsednika ter odloča o vojni napovedi.

— **Dva tisoča novih ljudskih šol v Italiji.** Ministrstvo državnega zaklada je dovolilo potrebne fondse za otvoritev dveh tisočev novih ljudskih šol v šolskem letu 1920/21. Dokaz, kako je Italija doslej zamenjala ljudsko šolstvo. V državnem proračunu je bilo leto za leto poglavje o ljudski šoli najzlastnejše.

— **Tako Jonescu napram Madžarski.** Iz Rima poročajo, da je Take Jonescu podal izjavo o načrtu male antite, ki kateri pristopiti tudi Poljska in Grčija. Diplomatskim zastopnikom Madžarske je obrazložil odkritosrčno nalogo male antite, da bi Madžarska vedela, kako usodo bi imel poskus, izpremeniti določene meje Madžarske.

— **Finančni položaj Velike Britanije.** Na konferenci v Bruslju je poročal Lord Chalmers o finančnem položaju Velike Britanije. 31. marca 1917. je iznašal dolg 1364 milijonov funtov, koncem tega leta 1278, upati je, da po preteku pol leta bo znašal le še 1175 milijonov. Med zunanjimi dolgi so uštet tudi dolgi za zaveznike. V govoru o zunanjih trgovskih politikah se je izrekel za svobodno trgovino.

— **Uradni jezik v Palestini.** Guverner sir Herbert Samuel je imenoval upravni svet, ki šteje 10 članov, med katerimi so kristjani, mohamedanci in židje. Uradne jezike ima Palestina tri: angleščino, arabščino in hebrejščino.

— **Uradni jezik v Palestini.** Guverner sir Herbert Samuel je imenoval upravni svet, ki šteje 10 članov, med katerimi so kristjani, mohamedanci in židje. Uradne jezike ima Palestina tri: angleščino, arabščino in hebrejščino.

— **Uradni jezik v Palestini.** Guverner sir Herbert Samuel je imenoval upravni svet, ki šteje 10 članov, med katerimi so kristjani, mohamedanci in židje. Uradne jezike ima Palestina tri: angleščino, arabščino in hebrejščino.

— **Uradni jezik v Palestini.** Guverner sir Herbert Samuel je imenoval upravni svet, ki šteje 10 članov, med katerimi so kristjani, mohamedanci in židje. Uradne jezike ima Palestina tri: angleščino, arabščino in hebrejščino.

— **Uradni jezik v Palestini.** Guverner sir Herbert Samuel je imenoval upravni svet, ki šteje 10 članov, med katerimi so kristjani, mohamedanci in židje. Uradne jezike ima Palestina tri: angleščino, arabščino in hebrejščino.

— **Uradni jezik v Palestini.** Guverner sir Herbert Samuel je imenoval upravni svet, ki šteje 10 članov, med katerimi so kristjani, mohamedanci in židje. Uradne jezike ima Palestina tri: angleščino, arabščino in hebrejščino.

— **Uradni jezik v Palestini.** Guverner sir Herbert Samuel je imenoval upravni svet, ki šteje 10 članov, med katerimi so kristjani, mohamedanci in židje. Uradne jezike ima Palestina tri: angleščino, arabščino in hebrejščino.

— **Uradni jezik v Palestini.** Guverner sir Herbert Samuel je imenoval upravni svet, ki šteje 10 članov, med katerimi so kristjani, mohamedanci in židje. Uradne jezike ima Palestina tri: angleščino, arabščino in hebrejščino.

— **Uradni jezik v Palestini.** Guverner sir Herbert Samuel je imenoval upravni svet, ki šteje 10 članov, med katerimi so kristjani, mohamedanci in židje. Uradne jezike ima Palestina tri: angleščino, arabščino in hebrejščino.

— **Uradni jezik v Palestini.** Guverner sir Herbert Samuel je imenoval upravni svet, ki šteje 10 članov, med katerimi so kristjani, mohamedanci in židje. Uradne jezike ima Palestina tri: angleščino, arabščino in hebrejščino.

— **Uradni jezik v Palestini.** Guverner sir Herbert Samuel je imenoval upravni svet, ki šteje 10 članov, med katerimi so kristjani, mohamedanci in židje. Uradne jezike ima Palestina tri: angleščino, arabščino in hebrejščino.

— **Uradni jezik v Palestini.** Guverner sir Herbert Samuel je imenoval upravni svet, ki šteje 10 članov, med katerimi so kristjani, mohamedanci in židje. Uradne jezike ima Palestina tri: angleščino, arabščino in hebrejščino.

— **Uradni jezik v Palestini.** Guverner sir Herbert Samuel je imenoval upravni svet, ki šteje 10 članov, med katerimi so kristjani, mohamedanci in židje. Uradne jezike ima Palestina tri: angleščino, arabščino in hebrejščino.

— **Uradni jezik v Palestini.** Guverner sir Herbert Samuel je imenoval upravni svet, ki šteje 10 članov, med katerimi so kristjani, mohamedanci in židje. Uradne jezike ima Palestina tri: angleščino, arabščino in hebrejščino.

— **Uradni jezik v Palestini.** Guverner sir Herbert Samuel je imenoval upravni svet, ki šteje 10 članov, med katerimi so kristjani, mohamedanci in židje. Uradne jezike ima Palestina tri: angleščino, arabščino in hebrejščino.

— **Uradni jezik v Palestini.** Guverner sir Herbert Samuel je imenoval upravni svet, ki šteje 10 članov, med katerimi so kristjani, mohamedanci in židje. Uradne jezike ima Palestina tri: angleščino, arabščino in hebrejščino.

— **Uradni jezik v Palestini.** Guverner sir Herbert Samuel je imenoval upravni svet, ki šteje 10 članov, med katerimi so kristjani, mohamedanci in židje. Uradne jezike ima Palestina tri: angleščino, arabščino in hebrejščino.

— **Uradni jezik v Palestini.** Guverner sir Herbert Samuel je imenoval upravni svet, ki šteje 10 članov, med katerimi so kristjani, mohamedanci in židje. Uradne jezike ima Palestina tri: angleščino, arabščino in hebrejščino.

— **Uradni jezik v Palestini.** Guverner sir Herbert Samuel je imenoval upravni svet, ki šteje 10 članov, med katerimi so kristjani, mohamedanci in židje. Uradne jezike ima Palestina tri: angleščino, arabščino in hebrejščino.

— **Uradni jezik v Palestini.** Guverner sir Herbert Samuel je imenoval upravni svet, ki šteje 10 članov, med katerimi so kristjani, mohamedanci in židje. Uradne jezike ima Palestina tri: angleščino, arabščino in hebrejščino.

— **Uradni jezik v Palestini.** Guverner sir Herbert Samuel je imenoval upravni svet, ki šteje 10 članov, med katerimi so kristjani, mohamedanci in židje. Uradne jezike ima Palestina tri: angleščino, arabščino in hebrejščino.

— **Uradni jezik v Palestini.** Guverner sir Herbert Samuel je imenoval upravni svet, ki šteje 10 članov, med katerimi so kristjani, mohamedanci in židje. Uradne jezike ima Palestina tri: angleščino, arabščino in hebrejščino.

— **Uradni jezik v Palestini.** Guverner sir Herbert Samuel je imenoval upravni svet, ki šteje 10 članov, med katerimi so kristjani, mohamedanci in židje. Uradne jezike ima Palestina tri: angleščino, arabščino in hebrejščino.

— **Uradni jezik v Palestini.** Guverner sir Herbert Samuel je imenoval upravni svet, ki šteje 10 članov, med katerimi so kristjani, mohamedanci in židje. Uradne jezike ima Palestina tri: angleščino, arabščino in hebrejščino.

— **Uradni jezik v Palestini.** Guverner sir Herbert Samuel je imenoval upravni svet, ki šteje 10 članov, med katerimi so kristjani, mohamedanci in židje. Uradne jezike ima Palestina tri: angleščino, arabščino in hebrejščino.

— **Uradni jezik v Palestini.** Guverner sir Herbert Samuel je imenoval upravni svet, ki šteje 10 članov, med katerimi so kristjani, mohamedanci in židje. Uradne jezike ima Palestina tri: angleščino, arabščino in hebrejščino.

— **Uradni jezik v Palestini.** Guverner sir Herbert Samuel je imenoval upravni svet, ki šteje 10 članov, med katerimi so kristjani, mohamedanci in židje. Uradne jezike ima Palestina tri: angleščino, arabščino in hebrejščino.

— **Uradni jezik v Palestini.** Guverner sir Herbert Samuel je imenoval upravni svet, ki šteje 10 članov, med katerimi so kristjani, mohamedanci in židje. Uradne jezike ima Palestina tri: angleščino, arabščino in hebrejščino.

— **Uradni jezik v Palestini.** Guverner sir Herbert Samuel je imenoval upravni svet, ki šteje 10 članov, med katerimi so kristjani, mohamedanci in židje. Uradne jezike ima Palestina tri: angleščino, arabščino in hebrejščino.

— **Uradni jezik v Palestini.** Guverner sir Herbert Samuel je imenoval upravni svet, ki šteje 10 članov, med katerimi so kristjani, mohamedanci in židje. Uradne jezike ima Palestina tri: angleščino, arabščino in hebrejščino.

— **Uradni jezik v Palestini.** Guverner sir Herbert Samuel je imenoval upravni svet, ki šteje 10 članov, med katerimi so kristjani, mohamedanci in židje. Uradne jezike ima Palestina tri: angleščino, arabščino in hebrejščino.

— **Uradni jezik v Palestini.** Guverner sir Herbert Samuel je imenoval upravni svet, ki šteje 10 članov, med katerimi so kristjani, mohamedanci in židje. Uradne jezike ima Palestina tri: angleščino, arabščino in hebrejščino.

— **Uradni jezik v Palestini.** Guverner sir Herbert Samuel je imenoval upravni svet, ki šteje 10 članov, med katerimi so kristjani, mohamedanci in židje. Uradne jezike ima Palestina tri: angleščino, arabščino in hebrejščino.

— **Uradni jezik v Palestini.** Guverner sir Herbert Samuel je imenoval upravni svet, ki šteje 10 članov, med katerimi so kristjani, mohamedanci in židje. Uradne jezike ima Palestina tri: angleščino, arabščino in hebrejščino.

— **Uradni jezik v Palestini.** Guverner sir Herbert Samuel je imenoval upravni svet, ki šteje 10 članov, med katerimi so kristjani, mohamedanci in židje. Uradne jezike ima Palestina tri: angleščino, arabščino in hebrejščino.

— **Uradni jezik v Palestini.** Guverner sir Herbert Samuel je imenoval upravni svet, ki šteje 10 članov, med katerimi so kristjani, mohamedanci in židje. Uradne jezike ima Palestina tri: angleščino, arabščino in hebrejščino.

— **Uradni jezik v Palestini.** Guverner sir Herbert Samuel je imenoval upravni svet, ki šteje 10 članov, med katerimi so kristjani, mohamedanci in židje. Uradne jezike ima Palestina tri: angleščino, arabščino in hebrejščino.

— **Uradni jezik v Palestini.** Guverner sir Herbert Samuel je imenoval upravni svet, ki šteje 10 članov, med katerimi so kristjani, mohamedanci in židje. Uradne jezike ima Palestina tri: angleščino, arabščino in hebrejščino.

— **Uradni jezik v Palestini.** Guverner sir Herbert Samuel je imenoval upravni svet, ki šteje 10 članov, med katerimi so kristjani, mohamedanci in židje. Uradne jezike ima Palestina tri: angleščino, arabščino in hebrejščino.

— **Uradni jezik v Palestini.** Guverner sir Herbert Samuel je imenoval upravni svet, ki šteje 10 članov, med katerimi so kristjani, mohamedanci in židje. Uradne jezike ima Palestina tri: angleščino, arabščino in hebrejščino.

— **Uradni jezik v Palestini.** Guverner sir Herbert Samuel je imenoval upravni svet, ki šteje 10 članov, med katerimi so kristjani, mohamedanci in židje. Uradne jezike ima Palestina tri: angleščino, arabščino in hebrejščino.

— **Uradni jezik v Palestini.** Guverner sir Herbert Samuel je imenoval upravni svet, ki šteje 10 članov, med katerimi so kristjani, mohamedanci in židje. Uradne jezike ima Palestina tri: angleščino, arabščino in hebrejščino.

— **Uradni jezik v Palestini.** Guverner sir Herbert Samuel je imenoval upravni svet, ki šteje 10 članov, med katerimi so kristjani, mohamedanci in židje. Uradne jezike ima Palestina tri: angleščino, arabščino in hebrejščino.

— **Uradni jezik v Palestini.** Guverner sir Herbert Samuel je imenoval upravni svet, ki šteje 10 članov, med katerimi so kristjani, mohamedanci in židje. Uradne jezike ima Palestina tri: angleščino, arabščino in hebrejščino.

— **Uradni jezik v Palestini.** Guverner sir Herbert Samuel je imenoval upravni svet, ki šteje 10 članov, med katerimi so kristjani, mohamedanci in židje. Uradne jezike ima Palestina tri: angleščino, arabščino in hebrejščino.

— **Uradni jezik v Palestini.** Guverner sir Herbert Samuel je imenoval upravni svet, ki šteje 10 članov, med katerimi so kristjani, mohamedanci in židje. Uradne jezike ima Palestina tri: angleščino, arabščino in hebrejščino.

— **Uradni jezik v Palestini.** Guverner sir Herbert Samuel je imenoval upravni svet, ki šteje 10 članov, med katerimi so kristjani, mohamedanci in židje. Uradne jezike ima Palestina tri: angleščino, arabščino in hebrejščino.

— **Uradni jezik v Palestini.** Guverner sir Herbert Samuel je imenoval upravni svet, ki šteje 10 članov, med katerimi so kristjani, mohamedanci in židje. Uradne jezike ima Palestina tri: angleščino, arabščino in hebrejščino.

— **Uradni jezik v Palestini.** Guverner sir Herbert Samuel je imenoval upravni svet, ki šteje 10 članov, med katerimi so kristjani, mohamedanci in židje. Uradne jezike ima Palestina tri: angleščino, arabščino in hebrejščino.

— **Uradni jezik v Palestini.** Guverner sir Herbert Samuel je imenoval upravni svet, ki šteje 10 članov, med katerimi so kristjani, mohamedanci in židje. Uradne jezike ima Palestina tri: angleščino, arabščino in hebrejščino.

— **Uradni jezik v Palestini.** Guverner sir Herbert Samuel je imenoval upravni svet, ki šteje 10 članov, med katerimi so kristjani, mohamedanci in židje. Uradne jezike ima Palestina tri: angleščino, arabščino in hebrejščino.

— **Uradni jezik v Palestini.** Guverner sir Herbert Samuel je imenoval upravni svet, ki šteje 10 članov, med katerimi so kristjani, mohamedanci in židje. Uradne jezike ima Palestina tri: angleščino, arabščino in hebrejščino.

— **Uradni jezik v Palestini.** Guverner sir Herbert Samuel je imenoval upravni svet, ki šteje 10 članov, med katerimi so kristjani, mohamedanci in židje. Uradne jezike ima Palestina tri: angleščino, arabščino in hebrejščino.

— **Uradni jezik v Palestini.** Guverner sir Herbert Samuel je imenoval upravni svet, ki šteje 10 članov, med katerimi so kristjani, mohamedanci in židje. Uradne jezike ima Palestina tri: angleščino, arabščino in hebrejščino.

— **Uradni jezik v Palestini.** Guverner sir Herbert Samuel je imenoval upravni svet, ki šteje 10 članov, med katerimi so kristjani, mohamedanci in židje. Uradne jezike ima Palestina tri: angleščino, arabščino in hebrejščino.

— **Uradni jezik v Palestini.** Guverner sir Herbert Samuel je imenoval upravni svet, ki šteje 10 članov, med katerimi so kristjani, mohamedanci in židje. Uradne jezike ima Palestina tri: angleščino, arabščino in hebrejščino.

— **Uradni jezik v Palestini.** Guverner sir Herbert Samuel je imenoval upravni svet, ki šteje 10 članov, med katerimi so kristjani, mohamedanci in židje. Uradne jezike ima Palestina tri: angleščino, arabščino in hebrejščino.

Seja Narodnega predstavništva.

KONEC DEBATE O KMETSKIH NEMIRIH NA HRVATSKEM.

— **d Beograd, 2. oktobra.** Nadaljevala se je debata o interpelaciji poslanca Vitomira Korača o dogodkih na Hrvatskem.

Prvi je govoril poslanec Vitomir Korač, ki je izjavil: Debata, ki se je vršila o dogodkih na Hrvatskem, ki se oddaljuje od onih smeri, ki smo jih mi za to debato zamislili. Mi smo hoteli, da označijo politične stranke napram tem dogodkom svoje stališče in da poda vlada o njih svoje mnenje. Take dogodke opažamo povsod, v vsej Evropi, in ne smemo iskati zanje posebnih vzrokov v Jugoslaviji. Ako proučimo glavne nagibe teh dogodkov, potem bomo mogli z dvema besedama označiti njihov glavni vzrok. V zadnji vojni (Vzhiki): Tako je! je bilo mnogo naših ljudi, ki so v Rusiji dobili neke nejasne pojme o revoluciji, katere so skušali doma izvajati na svoj način. Srbija je ustvarjala državno revolucijo — revolucijo kmetijskih množic. Te kmetijske množice so od početka gotovo sodelovale pri vsakem državnem aktu. Pri nas, gospoda, tega ni bilo. Pri nas je bilo vse ono, kar je bilo izven občinskih in pokrajinskih meja — eo ipso — sovražni narod. Da duh vlada še v nekaterih političnih strankah. To so bili razlogi, ki so dali značilnost nemirnom, kateri so se dogodili na Hrvatskem. Nato je govoril posl. Korač o pisanju gotovega tiska, iz katerega je razvidno, kakor da ne bi bilo v Jugoslaviji niti enega poštenega človeka. Boljševiki vsekakor pišejo o predsedniku ministrstva, da je navaden lopov. Zato potreba boljševikom samo, da navajajo naše liste. Gosp. predsednik je govoril o naši vojski. Nedvomno verujemo, da je storila svojo dolžnost za dosegajo ujedinenja. In kaj je ta vojska? Ali je nekaj eksternege? Ona je samo narod, obleden v uniformo. Obstojte težnje pri gotovem delu častniškega zbora, spravi vsi civilne oblasti in administracijo v svoje roke. To se pravi, opustiti vojo, na kateri sedimo in živimo, to znači, opustiti vse naše narodno edinstvo, zakaj čujemo, da se pripravljajo uredba, na kateri naj bi se vojaški organizirali v delavske bataljone, da bi bili v primeru stavk komandirani v posamezne tvornice. To je, gospoda, strašna stvar! Predsednik vlade je imel govor, ki ni povedal ničesar. Z vladnega stola je treba, da se govori jasno. Zato ne moremo biti zadovoljni z odgovorom ministrskega predsednika. Končno je govoril predlagatelj nastopno: Narodno predstavništvo obžaluje, da so nastali neredi, ker ni bilo ljudstvo zadostno poučeno o žigosanju živine. Narodno predstavništvo zahteva, da vlada kaznuje vse krivice, da bodo kaznovani posamezni kmetje, to dobro vemo, — toda vlada mora izjaviti, da bodo povzročitelji teh nemirov kaznovani. (Odobravanje in ploskanje.) Zatem so govorili posl. Gavro Manojlovič (radikalci), Josip Boljnovič (kmet, demokrat) in Kerubin Segvič.

Končno je posegel v debato ministrski predsednik dr. Milenko Vesnić, ki je izjavil nastopno: Gospoda! Mislim, da mi boste pravične priče, da sem tekom vseh štirih dni z največjo pozornostjo spremljal to zelo važno razpravo ter se trudil, razumeti vse izjave, ki so se podale. Stori sem to po dolžnosti, ki mi jo nalaga moje mesto, ker je velikega pomena za vlado in nieno nadaljnje delo, da pride na čisto glode na čustvovanje Narodnega predstavništva z ozirom na mnoga vprašanja, dokler ne dobi država svojega pravega Narodnega predstavništva, ki ga hočemo imeti in ga bomo dobili, kakor upam, po 28. novembru 1920. Jaz živim le malo časa v politiki in vem zelo dobro, da so vlade za to, da jih parlament napadajo, kadar koli se jim za to ponudi prilika. Dasi uživa vlada v tej državi malo priznanja, ji boste vsaj priznali, da se je trudila, odgovorjati onim upom, katere ste vanjo stavili, in sicer toliko, kolikor je bilo to mogoče, da ji je skupno z vami uspelo, rešiti vsa vprašanja, s katerimi se je mučila, da je predložila volilni zakon in da je končno dovolila, da je ta razprava trajala štiri do pet dni. Po našem poslovanju bi se namreč morala končati v dveh dneh. Naglašal sem v početku in ponavljam sedaj, da je bil zakon, ki ga sedaj kritikujete, v glavnem revidiran dne 31. marca 1904. Z razširjenjem tega zakona na nove pokrajine se je zbudila nevolja in ta zakon se kritikuje, ker se sodi, da bi se mogel izpremeniti. Gospoda, v modi je in tudi zelo lahko je kritikovati, posebno v današnjem času, vojsko in vojne zakone. Prečitati pa vam hočem samo dva člena vojaškega kazenskega zakona. Člen 102 se glasi: Častnik, ki sramoti svete stvari, jih napada z grdimi besedami, trpinči podčastnike in re-dove, se kaznuje z zaporom do dveh let, v kolikor pa bi čin ne bil obteževalen, se kaznuje z zaporom do enega leta. Člen 103. pravi: Predstojniki in starejši, ki postopajo nezakonito napram mlajšim, se kaznujejo s smrtjo. Gospoda! Kar velja napram vojakom, velja še v večji meri napram onim, proti katerim nimajo častniki nobene pravice, za kar obstoje še splošni kazenski predpisi. Z ozirom na to se razume, da se bodo v tem primeru, kakor tudi v vsakem drugem, kaznovali vsi krivci, ki bodo morali nositi posledice za svoje delo. Z ozirom na to pa moram vzeti v varstvo tudi častnike in orožnike, ker niso oni zakrivilji spopadov. Častniki in orožniki so imeli nalogo, vršiti svojo dolžnost, ki jo pričakuje narod in država od njih, to je, da delajo po zakonu, dokler se ta zakon ne izpremeni, da so v službi pripravljeni, varovati določeni red. Zahvaliti se jim moramo, da onega gibanja danes več ni in da se ne širi dalje. Omeniti hočem še eno posebnost tega parlamenta. Ta posebnost obstoji v tem, ker je to interpelacijo predložil član stranke, ki je izven vlade, zlasti pa ker so to priliko uporabili tudi člani stranke, iz katere je vlada izšla in na katero se stranka naslanja (Smeš), da se z vsem naporom vržejo na to svojo vlado, da bi tako svoje lastno delo zadušili in ubili. (Ploskanje.) Pravi vzrok razpoloženja naroda je bržkone v tem, ker se psila enega dela našega naroda, ki je skoro tekom desetih stoletij gledal neprestano v oblasti svoje sovražnike, ni mogla izpremeniti v 20 mesecih. Dodajam, da se nisimo dovolj potrudili, da bi se ta psila pripravega naroda izpremenila, da bi ne videl več v banu dr. Laginju Khena Heder-varya ali v Stojanu Protiču ali Ljubi Davidoviču kakaga madžarskega ministra. Potrudimo se, da bomo gledali predse in ne za seboj, na ono, kar nas brati, in ne na ono, kar razdaja. (Odobravanje.) Ape-liram na vse, ki vodijo v javnosti glavno besedo, ter apeliram na duhovnike vseh ver, katoliške in pravoslavne, naj te besede naslovo na dobro naše domovine. Izjav-ljam in ponavljam, da hočemo vse slučaje preiskati zakonitimi potmi, kakor to zaslu-zijo. Ako se bo to storilo, potem se bo na-pram vsakemu uporabljalo to, kar predpi-suje zakon. Pričakujem koncem te razpra-

ve, da bo Narodno predstavništvo pri glasovanju usvojilo te izjave in da bo še nadalje ohranilo zaupanje sedanjim vladim. (Odobravanje.) — Zatem sta se predloga posl. Vase Kneževića in V. Korača odklonila, sprejel pa se je tretji predlog posl. dr. Gavro Manojloviča, naj se sestane parlamentarna komisija, ki naj na licu mest prouči vzroke in razvoj nemirov na Hrvatskem; na znanje pa se sprejme

ve, da bo Narodno predstavništvo pri glasovanju usvojilo te izjave in da bo še nadalje ohranilo zaupanje sedanjim vladim. (Odobravanje.) — Zatem sta se predloga posl. Vase Kneževića in V. Korača odklonila, sprejel pa se je tretji predlog posl. dr. Gavro Manojloviča, naj se sestane parlamentarna komisija, ki naj na licu mest prouči vzroke in razvoj nemirov na Hrvatskem; na znanje pa se sprejme

ve, da bo Narodno predstavništvo pri glasovanju usvojilo te izjave in da bo še nadalje ohranilo zaupanje sedanjim vladim. (Odobravanje.) — Zatem sta se predloga posl. Vase Kneževića in V. Korača odklonila, sprejel pa se je tretji predlog posl. dr. Gavro Manojloviča, naj se sestane parlamentarna komisija, ki naj na licu mest prouči vzroke in razvoj nemirov na Hrvatskem; na znanje pa se sprejme

ve, da bo Narodno predstavništvo pri glasovanju usvojilo te izjave in da bo še nadalje ohranilo zaupanje sedanjim vladim. (Odobravanje.) — Zatem sta se predloga posl. Vase Kneževića in V. Korača odklonila, sprejel pa se je tretji predlog posl. dr. Gavro Manojloviča, naj se sestane parlamentarna komisija, ki naj na licu mest prouči vzroke in razvoj nemirov na Hrvatskem; na znanje pa se sprejme

ve, da bo Narodno predstavništvo pri glasovanju usvojilo te izjave in da bo še nadalje ohranilo zaupanje sedanjim vladim. (Odobravanje.) — Zatem sta se predloga posl. Vase Kneževića in V. Korača odklonila, sprejel pa se je tretji predlog posl. dr. Gavro Manojloviča, naj se sestane parlamentarna komisija, ki naj na licu mest prouči vzroke in razvoj nemirov na Hrvatskem; na znanje pa se sprejme

ve, da bo Narodno predstavništvo pri glasovanju usvojilo te izjave in da bo še nadalje ohranilo zaupanje sedanjim vladim. (Odobravanje.) — Zatem sta se predloga posl. Vase Kneževića in V. Korača odklonila, sprejel pa se je tretji predlog posl. dr. Gavro Manojloviča, naj se sestane parlamentarna komisija, ki naj na licu mest prouči vzroke in razvoj nemirov na Hrvatskem; na znanje pa se sprejme

ve, da bo Narodno predstavništvo pri glasovanju usvojilo te izjave in da bo še nadalje ohranilo zaupanje sedanjim vladim. (Odobravanje.) — Zatem sta se predloga posl. Vase Kneževića in V. Korača odklonila, sprejel pa se je tretji predlog posl. dr. Gavro Manojloviča, naj se sestane parlamentarna komisija, ki naj na licu mest prouči vzroke in razvoj nemirov na Hrvatskem; na znanje pa se sprejme

ve, da bo Narodno predstavništvo pri glasovanju usvojilo te izjave in da bo še nadalje ohranilo zaupanje sedanjim vladim. (Odobravanje.) — Zatem sta se predloga posl. Vase Kneževića in V. Korača odklonila, sprejel pa se je tretji predlog posl. dr. Gavro Manojloviča, naj se sestane parlamentarna komisija, ki naj na licu mest prouči vzroke in razvoj nemirov na Hrvatskem; na znanje pa se sprejme

ve, da bo Narodno predstavništvo pri glasovanju usvojilo te izjave in da bo še nadalje ohranilo zaupanje sedanjim vladim. (Odobravanje.) — Zatem sta se predloga posl. Vase Kneževića in V. Korača odklonila, sprejel pa se je tretji predlog posl. dr. Gavro Manojloviča, naj se sestane parlamentarna komisija, ki naj na licu mest prouči vzroke in razvoj nemirov na Hrvatskem; na znanje pa se sprejme

ve, da bo Narodno predstavništvo pri glasovanju usvojilo te izjave in da bo še nadalje ohranilo zaupanje sedanjim vladim. (Odobravanje.) — Zatem sta se predloga posl. Vase Kneževića in V. Korača odklonila, sprejel pa se je tretji predlog posl. dr. Gavro Manojloviča, naj se sestane parlamentarna komisija, ki naj na lic

telja v VIII. čin. razredu Ljudevit Dermelj, Rudolf Dostal in Ivan Erbežnik, za kateheta v VIII. čin. razr. Viktor Šega.

— **Učiteljske službe v kamniškem okraju.** V kamniškem okraju je še nekoliko učiteljskih mest, ki še niso zasedena. Učitelji in učiteljice, ki bi bili voljni službovati v kamniškem okraju, se naj zglasijo osebnostno, oziroma pisмено pri okrajnem šolskem svetu v Kamniku, tam dobe tudi tozadevna pojasnila.

— **Plebiscitne znamke.** Kakor znano, je založila pošta uprava večje število plebiscitnih znamk, ki so se prodajale v Ljubljani. Kakor čujemo, so sedaj velike serije, ki so se prodajale po 40 K 80 v, že pošle, dasiravno je bilo teh znamk natisnjenih baje 75.000. Popravčevanje pa je še veliko. Pretisk na časopisnih znamkah je zelo enostaven in bi se dala prav lahko napraviti druga naklada kar bi bilo gotovo v prid plebiscitnemu fondu, obenem pa bi vsaj nekoliko pritisnilo na filatelistične verižnike. Kakor smo namreč izvedeli, so trije gospodje, baje iz Zagreba, kupili 45.000 serij plebiscitnih znamk za Koroško ter za to plačali predpisano vsoto 1.836.000 K. Če so storiili to iz podoljubnega namena, vsa čast jim. Če bodo verižili z znamkami v tujih državah, svobodno jim in mnogo uspeha. V interesu nadaljnjega donosa pa bi bilo, da se razpeče še mnogo velikih serij.

— **Avstrija na beraški palci.** Na mednarodni finančni konferenci v Bruslju je podal dr. Reich v imenu Avstrije izjavo, da Avstrija ne poseduje več ničesar in da je na beraški palci Avstrijska krona, je padla v Švic na dva in pol centesime. Avstrijski državni deficit znaša 42 milijard. Avstrija nima ne surovih in ne premoga. Kratko, je rekel dr. Reich, Avstrija se nahaja v obupno tragičnem položaju. Avstrijski agitatorji na Koroškem pa sleparijo ljudstvo, kakor da bi v Avstriji tekla mleko in med, v resnici pa je avstrijska republika ob robu gospodarskega propada, v katerega se zruši nemara še predno konča to leto.

— **Dr. Koroščeve kupčije za jaje.** Iz Maribora nam poročajo: Ob času železniške stavke je bilo v Mariboru ustavljenih več vagonov z jajci, ki jih je potem prodajala mestna aprovizacija po 40 vin. na drobnino. Razneslo se po mestu govorice, da so ta jajca last železniškega ministra dr. Korošča. Kakor znano, je minister dr. Korošec ob veliki noči naročil svojim mariborskim zaupnikom, da mu takoj sporoče, kaj se o njem govori. Dr. Koroščeve zaupnik je poročal, da je neki S. V. iz Lajteršperga direktno obdobil ministra dr. Korošča, ki jih je hotel spraviti preko meje v Avstrijo. Ta S. V. je bil po poročilu Koroščevega zaupnika pripravljen dokazati svoje trditve tudi pred sodnijo z dokumenti. V pismu se je opozorilo dr. Korošča, naj toži obrekovalca, češ Vaša čast in ugled zahtevata, da postavite razširjevalca teh vesti pred sodišče. Ako bi tega ne storili, — pravi informator dr. Korošča — bi s tem njegove trditve le okrepili. Predno pa je pisec pisma odposlal, je stopil k nekemu veljaku klerikalne stranke ter mu pismo pokazal. Ta je svetloval pismu, naj ne nadleguje in ne žali s takimi stvarmi ministra dr. Korošča. Nekateri drugi veljaki dr. Koroščeve stranke so odobravalji to pismo, nakar se je odposlalo. Z veliko napetostjo se je pričakovalo odgovora, ki ga pa ni bilo. Prišel je orlovski tabor in se je mislilo, da se takrat stvar pojasni. Pa zaman. Pred par dnevi pa je dospelo iz ministrstva esobračaja pismo, v katerem se izreka mariborskem informatorju zahvala in pristavlja, naj se ne brega za take govorice, ker je le s smoternim delom se da odgovoriti na taka obrekovanja.

— **Opustitev vojaške realke v Mariboru.** Vojno ministrstvo je ukinilo mariborsko vojaško realko in se bo knjižnica in laboratorij izročila beografskemu vseučilišču.

— **Mestni popisovalni urad** je zaradi reklamacijskega postopanja za stranke zaprt. Izvzeti so samo res nujni in neodložljivi slučaj.

— **Ljubljanski magistrat razglasa:** Na drugem mestu prinašamo razglas mestnega magistrata ljubljanskega glede varčevanja z električnim tokom. Vsled nepremagljivih ovir ni bilo mestni občini mogoče pred vojno povečati svojih električnih naprav, oziroma si postaviti lastne vodne centrale na Savi ali ob Ljubljanici. Med vojno in v sedanjem povojnem času so postale take naprave že celo neizvedljive. Treba je torej potrpeti in počakati boljših časov. — Razmere za mestno elektrarno so pa čimdalje bolj neznosne, ker potrebuje Ljubljana vedno več luči in gonilnih naprav. Stroji v električni centrali so vsled tega zlasti v zgodnjih večernih urah v jeseni in pozimi teko obteženi, da ne morejo več oddajati dovolj električne sile. Zato se mestni magistrat obrača do vseh razsodnih ljudi, da naj varčujejo z električnim tokom, zlasti zvečer, ko gori največ luči, naj se vsak omeji le na najnujnejšo porabo elektrika. Boljše je imeti nekaj malega, kakor pa ostati v popolni temi. Če si bo pa vsakdo mislil, saj je pač vseeno, ali gori pri meni ena luč več ali manj, tedaj so ostali pač vsi opomni brezuspešni.

— **Občinstvu v ravnanje.** Mnogo strank v svojih neposredno na višja oblastva naslovljenih prošnjah navajajo poleg podpisa edino le kraj, kjer bivajo, ne navajajo pa političnega okraja in kar je pri vlogah na ministrstvo neobhodno potrebno, pokrajne svojega bivališča. Ker je v Sloveniji, kakor tudi v naši državi sploh mnogo krajev z istimi imeni, je v interesu občinstva, da v svojih, na pokrajinska, kakor tudi na centralna oblastva naslovljenih

vlogah poleg kraja tudi vedno navedo politični okraj in pokrajino svojega bivališča.

— **Obrtno pomožno društvo r. z. z. o. z.** v Ljubljani javlja vsem svojim članom, vložnikom in dolžnikom, da je stopilo z dnem 1. oktobra glasom sklepa obnege zbora z dne 19. avgusta 1920 v likvidacijo in pozivlja vse vložnike, da do 31. decembra 1920 dvignejo svoje vloge, oziroma da se izjavijo do istega roka za prenos njih vlog na Obrtno banko, ki je prevzela likvidacijo Obrtno-pomožnega društva. Vsem vložnikom, ki bi do danega roka ne dvignili svojih vlog, naznanjamo, da bomo njih vloge po preteklem roku prenesli na Obrtno banko. — Vsi dolžniki se pozivljajo, da poplačajo svoje dolgeve ob zapadlosti, oziroma najkasneje do 31. decembra 1920. Na razpolago je vsem dolžnikom, da zaprosijo pri Obrtni banki za prenos danih posojil na Obrtno banko, ki bo pri zadostnem kritju radevolje dovolila potrebne kredite. Delež se bodo izplačali po izravnem računu Obrtno-pomožnega društva, o čimer jih bode Obrtna banka obvestila potom oglasa v časopisu. — Likvidacijski odbor Obrtno-pomožnega društva r. z. z. o. z. v Ljubljani v likv.

— **Številke na kolesa.** Po mestnih hodnikih ni zdaj pasant več varen, da ga kak kolesar brez številke, zvonca in luči — ne podeda na tla. Ni dovolj, da se mora človek umikati raznim samovoljnim postreškom in njihovim vozovom, vozijo po hodnikih in pešpotih in dvorednih širah kolesarji brez številke in zvonca. Če imajo ti in taki pobaliti denar za kolesa, sport in gostilne, naj jim policija predpiše številke in luči kakor so bile predpisane poprej, saj si s tem sama olajša nadzorovanje.

— **Promocija.** Dne 2. t. m. je bil na medicinski fakulteti v Pragi promoviran doktorjem vsega zdravilstva gospod Rado Svilič, doma iz Medane v gorških Brdih.

— **Iz Rusije se je vrnil** že pred tremi tedni legijski kapitan Josip Širčelj, doma iz Ljubljane. Pripeljal se je preko Dubrovnika v Beograd, od koder pa še do sedaj ni mogel nadaljevati svojega pota v domovino kjer ga njegova obitelj že željno pričakuje. Sedaj stanuje v Grand hotelu v Zemunu.

— **Nadzorovanje tujcev v Ljubljani.** Dan na dan prihajajo, po največ z večernimi vlaki, — razni tuji ljudje v Ljubljano, se izdajajo za »trgovce«, »sorodnike ljubljanskih družin in prenočujejo navadno po stanovanjih brez vsake policijske kontrole. Po dnevu izrabljajo našo slovensko gostoljubnost, uganjajo špijonažo, ponoči pa spet izginajo iz našega mesta. Če se pomisli, da šteje Ljubljana danes blizu 80.000 stalnega prebivalstva, je sedanje število policijskih organov (stražnikov, detektivov in tajnih policijskih agentov) najmanj za 100 mož premajhno. Tu je potrebna pa v prvi vrsti remediura v nadzorovanju tujcev, v zastraženja ob periferiji mesta in — prepovedi prenočevanja po privatnih lokalih.

— **Pristojbine za časopisne brzojavke v prometu z Belgijo.** Od 1. oktobra naprej so dovoljene v prometu z Belgijo časopisne brzojavke z znižano pristojbino 14,5 centimov t. j. 29 par ob besede.

— **Prostovoljna javna dražba.** Kakor že objavljeno, se bo vršila v torek, dne 5. t. m. ob 9. dopoldne prostovoljna javna dražba hiše g. Alojzija Vrhovca št. 81 na Poljanski cesti, na kar se kupci opozarjajo.

Kultura.

— **Repertoar Narodnega gledališča.** Drama: Ponedeljek, dne 4. oktobra Anifsa. Red C. Torek, dne 5. okt. zaprt. Sreda, dne 6. okt. Hasanaginica. Red D. Četrtek, dne 7. okt. Za narodov blagor. Red A. Petek, dne 8. okt. Anifsa. Red E. Sobota, dne 9. okt. Pygmalion. Red B. Nedelja, dne 10. okt. Hasanaginica, izven abonementa. Ponedeljek, dne 11. okt. Za narodov blagor. Red D. Opera: Ponedeljek, dne 4. okt. zaprt. Torek, dne 5. okt. Rigoletto. Red E. Sreda, dne 6. okt. Lepa Vida. Red C. Četrtek, dne 7. okt. Faust. Red B. Petek, dne 8. okt. Glumači. Kraljica lutka. Red D. Sobota, dne 9. okt. Iz bajke v bajko. Red A. Nedelja, dne 10. okt. Trubadur, izven abonementa. Ponedeljek, dne 11. okt. zaprt.

— **Koncert Zlatko Baloković.** Občinstvo opozarjamo na koncertno predstavo, ki se vrši danes v ponedeljek ob 8. zvečer v veliki dvorani hotela "Union". Nadejamo se, da bo polna dvorana kakor so bile polne one v Londonu, Parizu, Curihu itd.

— **Koncert Zlatka Balokovića.** Program koncertov v Ljubljani, Celju in Mariboru je razviden iz lepakov. Na glasovirju bo umetnika spremljevala njegova sestra Zora Balokovićeva, odlična pianistka. Opozarjamo, da je Balokovićeva igrala Paganinijevga »Koncerta D-Dur« izredno imponirala v inozemstvu in da je Wienawskega »Carneval russek« eno najtežjih del vijolinjske literature. Po koncertih v Sloveniji odide Zlatko Baloković, kakor smo že poročali v inozemstvo na zopetno turnejo, katere se začne s koncertom v Londonu dne 20. oktobra. Meseca novembra bo priredil v Parizu več koncertov s spremljevanjem orkestra Lamoureux (I. kapelnik Chevillard). Za te koncerte se francoska javnost že sedaj živo zanima. Dne 23. septembra je koncertiral Zlatko Baloković v osješkem gledališču s popolnim uspehom. Apeli-ramo na občinstvo, da se v čim večjem številu udeleži koncertov tega velika-n, katerega ves kulturni svet pozna bolje, kakor mi, njegovi sorojaki.

— **Pevski zbor »Glasbene Matice«.** Pevske vaje za moški zbor se vrše: tenor v torek in četrtek, bas v sredo in petek ob 8. uri zvečer. — Odbor.

— **Na koncertu »Ljubljanskega Zvona«** dne 11. oktobra t. j. v Unio-nu sodelujejo gg. Josip Rjavica, operni pevec iz Zagreba, Janko Ravnik, profesor jugoslov. konservatorija in

društveni pevski zbor. Na sporedu nove, še neizvajane skladbe. Vstopnice v trafikah Dolenc.

— **Jugoslovanska Akademija znanosti in umetnosti v Zagrebu** (L. 1919). Jugoslovanska Akademija je za 1. 1919. izdala 8 knjig: Historično-filološki »Rad« (knj. 219), matem. prirodop. »Rade« (knj. 220). Zbornik za narodni život i običaje južnih Slovenac (zv. 24), Mazurančeve »Prinose za hrvatski pravno-povjesni rječnik« (zv. 8), Prirodoslovna istraživanja Hrvatske i Slavonije (zv. 14, Izvješća o razpravama mat. prirod. razreda (zv. 11., 12.), Rječnik hrv. ili srpskog jezika (zv. 37), Ljetopis. Dugo ni bilo na Slovenskem niti enega naročnika na akademski publikacije; 1. 1911 je pristopila današnja realna gimnazija v Ljubljani, a sedaj — no sedaj jih je pa vendar že par; dr. gimnazija v Ptuju, Narodna čitalnica v Novem mestu, Osrednja pisarna socialne zveze v Ljubljani, škofijska gimnazija v St. Vidu nad Ljubljano. Studijska knjižnica v Ljubljani bi ne smela manjkati. V vsakem večjem kraju bi vsaj en zavod moral imeti akademski publikacije. Vse publikacije skupaj stanejo nekaj nad 50 K, če jih posamez kupuje, a za celo serijo dobe poedinci 40% popusta, zavodi (knjižnica) pa 50%. Naročajo se cele serije edino pri Akademiji v Zagrebu. Veliki Rečnik hrv.-srpskega jezika je z najnovejšim zvezkom prišel do besede »solnoke«, juridični »Prinosi« pa do »sagunite«. V narodopisnem Zborniku je zanimiva razprava o vplivu kršćanske ikonografije (cerkvenega slikarstva) na narodno pesem.

— **»Ljubljanski Zvon«.** Izšla je 8. številka »Ljubljanskega Zvona« s sledečo vsebino: Ivan Albrecht: Meditacija. A. Gradnik: O ti življenja črno-peni vir. Ivo Sorli: Gospa Silvija, povest. (Dalje). Dr. Avgustin Zigon: Korytkova pogodba z Blaznikom iz l. 1838. (Dalje). Miran Jarc: V noči. France Veber: Bergsonova teorija smešnega. (Dalje). Stane Kosovel: Brez besede. Ivan Zorec: Mana. (Dalje.) Iz zbirke »Pomeniki«. Franjo Roš: Iz polnih čas. Dr. France Goršič: O samorastlem pravu. Igo Gruden: Narahlo, tiho. Ivan Albrecht: Tomijeve Tine mlada leta.

— **Učna knjiga in berilo laškega jezika.** Spisala prof. G. Baroni in prof. A. Segatini, poslovenil šolski svetnik prof. Fr. A. Jerovšek. I. del. Cena knjigi 20 K. Založila Kleinmayer & Bamberg. Knjiga je odobrena z razpisom poverjenstva za uk in bogocastje z dne 30. jul. 1920. Priznana dobra učna knjiga. Napaka na čelu knjige bi bila pač lahko izostala.

— **Anton Lajovic:** Pesmi samote, izdalo in založilo pevsko društvo »Ljubljanski Zvon«, se dobe pri društvu in po knjigarnah. Cena 4 dinarje.

Najnovejša poročila.

NEMCI PRIPRAVLJAJO NAPAD NA CONO A.

Borovlje, 3. oktobra. Ker so Nemci popolnoma prepričani, da bodo pri glasovanju propadli, pripravljajo z mrzlično naglico vse potrebno, da preprečijo plebiscit, če ne drugače pa z orožjem v roki. V vsi Avstriji zbirajo postojilce, katerih imajo že par tisoč pripravljenih na oni strani demarkacijske črte, a lepo število se jih nahaja že raztresenih po coni A. Ti ljudje so vsi oboroženi. Izvedelo se je že tudi, da imajo v svojem nastru razstrelitev železniških mostov, proge in železniškega predora pri Področici, da bi naša vojska, ki stoji onstran predora, ne mogla o pravem času preprečiti njih nakane. To vse se ve in je dokazano, a naša vojska stoji voljno s puško ob nogi na oni strani luknje in čaka, da bo ta po nemških tolovajih zamašena. Smo pošteni in se borimo s poštenimi sredstvi, vendar pa ne smemo biti tako navadni in misliti, da se bodo s takimi sredstvi borili tudi Nemci v zvezi z Italijani. Ali jih še ne poznamo dovolj? Zato pravimo: Naprej z našo vojsko! Mi hočemo, da se plebiscit vrši in izvrši dne 10. oktobra. Ponašljamo, da je na tisoče do zob oboroženih volksvehrhovcev na oni strani črte in tudi že na ti strani zbranih, da na povzelo, ki bo o pravem času izdano, udarilo in s tem preprečilo glasovanje. Ob zadnji uri opozarjamo odločujoče faktorje, da ukrepe vse potrebno, da se bo plebiscit vrši in mirno brez prelivanja krvi izvrši. Naj se nihče ne zanaša na ukrepe interlitalne plebiscitne komisije, katerim se pokorimo samo mi!

Naša vojska naj pride na Koroško, naj zasede mejo med cono A in B in naj prepreči vsakomur prehod črte, kdor nima v coni A kaj iskati. Le na ta način se bo izvršilo glasovanje 10. oktobra t. j. in sicer mirno in brez terorja, a s tem očuvano tudi naše zavezništvo, interlitalno komisijo, da se ji s strani nemških tolovajev ne pripeti kaj človeškega, ker oni opravljajo svoje posle z zaprtimi očmi in zamašenimi ušesi; pa prav čisto nič ne vidijo in nič ne slišijo, kaj se okoli njih godi in kaj se pripravlja. Torej na delo, še je čas, da preprečimo nemške nakane.

Celovec, 4. oktobra. Iz povsem zanesljivega vira poročajo, da nameravajo Nemci iz Celovca napraviti zadnje dni pred plebiscitom vpad v cono A. Poskrbelimo je, da se ta načrt ne bo posrečil! Slovensko ljudstvo je popolnoma prepričano o zmagi naše pravične stvari in nima strahu niti pred nemškimi vpadi in če bi bili Nemci tudi — oboroženi.

MIRNA NEDELJA NA KOROŠKEM.

Borovlje, 4. oktobra. Včerajšnja nedelja je potekla mirno, dasi se je bilo bati nemških izgrediv. Nemci so sicer na vse mogoče načine izživali, naše trezno prebivalstvo pa se jim ni dalo speljati na led. Vršilo se je okrog 20 nemških shodov po paragrafu 2. in približno toliko tudi slovenskih zaupnih shodov. Prišlo je ponekod sicer do sporenj, izgrediv pa ni bilo nikjer. Popolnoma gotovo je torej, da se bo plebiscit vrši v nedeljo, dne 10. oktobra, ker ni nobenega poudara, da bi se ljudsko glasovanje odgodilo.

SEJA PLEBISCITNE KOMISIJE.

Celovec, 4. oktobra. Danes se vrši seja plebiscitne komisije, na kateri se bo razpravljalo o zelo važnih vprašanjih. Nemci imajo, kakor čujemo namen, te dni zbrati v Celovcu vse razpoložljive avtomobile iz vse Avstrije in v nedeljo z njimi vdreti v

Miran Jarc: V rokah hlad. Marija Kmetova: Večerna. A. Gradnik: Na goriskem gradu. — Književna poročila. — Kronika. — Nove knjige.

— **Milan Pugelj: Črni panter.** »Jugoslovanska obnova« »Nijac« v Zagrebu je prinesla v 32. št. obširno poročilo in oceno o najnovejši zbirki Pugljevih novel. Kritiki F. H. K. jo imenuje »vrlo finu« in Puglja »jednog od ponajboljih novelista u Sloveniji«. Pugelj umije nepresiljenom jasnoćom i jednostavnošću razviti pred našim očima niz događaja. Iz svih njegovih novela se razbire, kako on suvereno vlada sa svojim zapažajima na životu oko sebe, kako ih zna mudro upotrijebiti i uskladiti tako, da se nigdje ne primjećuje bilo kakova namjera. I baš s toga razloga je prava naslada s njime slijediti razvoj stanovitog događaja, koji teče brzo i bez zastajanja. Zbirka »Črni panter« zasvedočava, kako je Pugelj u ovih par zadnjih godina znatno uznapredovao. Otrčao se sentimentalnosti, i radovi su mu ponekad okrunjeni. Tehnički je mnogo jedinstveniji. I jezik je Pugeljev fini instrument. Čas zvonji, čas gundja, čas udara i tutnji, a da odmah iza toga zavzeči. Ovdje mu je elegantan, ondje tvrd i grub, a uvijek udešen tako, kako traži predmet, o kojem govori. Za to so njegove novele uopće, a osobito zbirka »Črni panter« vrlo ugodno čitaju i djeluju na čovjeka kao dobra muzika, kao lije-po pričanje.

— **Belgija kupuje Meštovičeva dela.** Belgijski naučni ministarstvo je brzojavno izrazilo naši vladi željo, da odkupi za račun države en del Meštovičevih kiparskih del.

— **Učna knjiga in berilo laškega jezika.** Spisala prof. G. Baroni in prof. A. Segatini, poslovenil šolski svetnik prof. Fr. A. Jerovšek. I. del. Cena knjigi 20 K. Založila Kleinmayer & Bamberg. Knjiga je odobrena z razpisom poverjenstva za uk in bogocastje z dne 30. jul. 1920. Priznana dobra učna knjiga. Napaka na čelu knjige bi bila pač lahko izostala.

— **Anton Lajovic:** Pesmi samote, izdalo in založilo pevsko društvo »Ljubljanski Zvon«, se dobe pri društvu in po knjigarnah. Cena 4 dinarje.

— *

Najnovejša poročila.

NEMCI IN LASKE ŽELJE GLEDE KOROŠKE.

— **Dunaj, 2. oktobra.** Avstrijska vlada je stavila poslaniški konferenci predlog, naj zasedejo glasovalno ozemlje na Koroškem, ako že ne medzvezniške, tedaj vsaj nevtralne čete. V pošteb bi prišle Nizozemska, Švedska in Švica. Zasedla bi se le okrožja Piberk, Železna Kaplja in Rož.

— **Dunaj, 2. oktobra.** Avstrijska vlada dementira poročila o pogajanjih z Jugoslavijo glede glasovalnega ozemlja. Listi javljajo, da je Jugoslavija poprej predlagala, naj zasede Avstrija ozemlje severno od Drave brez glasovanja, a Jugoslavija ozemlje, ki leži južno od Drave. Danes je to prepozno, češ da bo cona A glasovala za Avstrijo kakor en mož. (Ako bo cona A kot en mož glasovala za Avstrijo, čemu potem nemški napor, da bi se plebiscit odgodil in da bi to cono zasedle tuje čete?)

— **Dunaj, 2. oktobra.** (ČTU.) Kakor poroča »Journal«, zahteva »Corriere della Sera«, naj medzvezniške čete zasedejo cono A. Ako je za to prekasno, naj se na željo Avstrije glasovanje odgodi.

NESPRAVLJIVOST ITALIJANSKIH NACIONALISTOV.

— **Milan, 1. oktobra.** »Il Popolo d'Italia« priobčuje uvodni članek Mussolinija, v katerem zahtevajo nacionalisti brezpogojno Snejnik z Reko kot državno mejo proti Jugoslaviji. Mussolini pravi, da se mora grof Sforza pred odpotovanjem na pogajanja z Jugoslavijo posvetovati z D' Annunzijem, katerega mnenje mora biti odločilno za končnoveljavo rešitev jadranskega vprašanja.

O POGAJANJH Z JUGOSLAVIJO.

— **Rim, 2. oktobra.** V današnji seji ministrskega sveta so sestavili listo 58 novih senatorjev. Nato se je prešlo na razpravljanje vprašanje glede sprejema pogajanj z Jugoslavijo.

GIOLITTI GRE ZOPET NA POČITNICE.

— **Rim, 1. oktobra.** Časopisi poročajo, da odpotuje ministrski predsednik Giolitti prihodnjo nedeljo v Turin, kjer ostane približno en teden.

FRANCOSKA PONUDBA ČEHOSLOVASKI.

Praga, 3. oktobra. Francoski kapitalisti so ponudili čehoslovaški vladi 25 milijard čehoslovaških kron, ako jim država izroči tobačni monopol v čehoslovaški republiki.

GDANSKI NEMCI V ZVEZI Z BOLJEVIKI.

— **Varšava, 30. septembra.** Na seji zastopstva svobodnega mesta Gdanskega je povodom razprave o poljsko-gdanskim konvenciji neodvisni socialist Mau razkril nastopne razgovore gdanskih Nemcev z boljševiki za časa njihove ofenzive na Varšavo: Ko so stali pred Varšavo boljševiki, so gdanski Nemci stopili z njimi v stike. Boljševiki so izjavili, da se bojujejo iz gospodarskih razlogov, da namreč dosežejo novo izvozno lukno po prepadu Poljske.

Podrobnosti razgovorov so bile znane vsem članom komisije za zunanja dela mesta Gdanskega. Zanje je vedel tudi mestni župan Sham. Pogajanja so se vršila v Berlinu. Gdanski Nemci so se popolnoma strinjali z boljševiki namerami. — Po živahni debati je priznal tudi sam mestni župan, da je vedel za pogajanja z boljševiki a je pripomnil, da se je zanimal zanje le, da izve, kakne namene imajo boljševiki proti mestu Gdanskemu. Vsled tega so poljski časopisi nastopili proti politiki komisarja Towera in zahtevajo, da mestni župan Sham, ki je znan nemški šovinist in pristaš revanšnih zahtev, odloži svojo čast.

BOLJEVIŠKI PORAZ.

— **d Varšava, 4. oktobra.** Frontno poročilo z dne 2. m. Pri zasledovanju ostankov sovjetske armade so naši oddelki prekorajčili reko Serwecz in zavzeli Grodek. Zadnji teden poizkuša sovražnik pričeti novo ofenzivo, pa čete so ga vrgle za 150 km nazaj. Pri tem je imel veliksanske izgube. 16 sovjetskih divizij je bilo popolnoma ali deloma uničenih. Ostale divizije imajo velike izgube in so prisiljene k splošnemu umiku. Število vjetnikov, ki smo jih vjeli v zadnjih dneh, znaša več kot 42.000 mož.

— **d Pariz, 2. okt.** Poljsko vrhovno poveljstvo poroča, da sta v borbah dne 23. septembra dve poljski diviziji zavzeli Lido in zajeli 12.000 boljševikov ter 50 topov. Boljševiki se umikajo proti vzhodu.

— **d Pariz, 2. okt.** V bližini Novega Uda so Poljaki razbili 21. sovjetsko divizijo ter zaplenili 9 topov in 5 strojnic. Nato so zavzeli Slonim in prekorajčili reko Ščaro. V Polesju je popolnoma potolčena 4. boljševiška armada. Poljaki so zabilili 3000 boljševikov in zaplenili mnogo materijala. Južno od Pripeta so zavzeli železniško križišče Sarny.

Gospodarske vesti.

— **g Obrtna banka** je začela s 1. oktobrom svoje poslovanje na Kongresnem trgu št. 4 v Gerberjevi hiši.

— **g Klej za mizarje.** Urad za pospeševanje obrti v Ljubljani je prejel nekaj mizarjskega kleja. Obrtniki naj priglasijo svoje potrebe, tako, da se bo moglo ozirati na njih priglasje.

— **g Tovarna metel v Karlovcu.** 8 kapitalom 1 milijona se je osnovalo v Karlovcu delniško društvo za proizvodnjo sirkovih metel.

— **g Gradba industrijskih podjetij v Zagrebu.** Mestno zastopstvo v Zagrebu je ugodilo prošnji za odstop mestnega zemljišča na Lašćinskaku v svrhu, da se tam zgradijo tovarne za perilo, črnilo in tvornica za krup-predelenc.

BORZE.

— **Curih, 2. oktobra.** Devize: Bertin 1020, Nizozemska 19450, New York 624, London 2180, Pariz, 4210, Milan 2595, Bruselj 4420, Kodanj 8725, Stockholm 12375, Kristiania 88, Madrid 9150, Buenos Aires 230, Praga 835, Beograd 21, Zagreb 525, Budimpešta 2, Bukaresta 12, Dunaj 262, avstrijske žigosane krone 230.

— **d Dunaj, 2. oktobra.** Devize: Amsterdam 8800, Berlin 52450, Curih 4500, Kristiania 3900, Kodanj 3900, Stockholm 5550. Valute: nemške marke 51350, rumunski lei 515, bolgarski lev 380, švicarski franki 4475, francoski franki 1900, italijanske lire 1200, angleški funti 940, ameriški dolarji 270, carski rublji 280. V prostem prometu: Zagreb 254-274, Budimpešta, plačila v nakazilih poštne hranilnice 95-105, plačila v žigosanih kronah 95-105, madžarske žigosane krone 95-105, Praga 413-439, Varšava in Krakov 100-113, čehoslovaške krone 5000aki 411-436, manjši bankovci 411-436, novi dinarji 1010-1060.

— **d Praga, 2. oktobra.** Devize: Beograd 249, Zagreb 62, Dunaj 2325. Valute: dinarji 245, avstrijske krone 2225.

Narodna obrana.

— **Družbi sv. Cirila in Metoda** je darovala p. n. družina K. Pertot K 50 v počaščenje spomina pok. ge. Karle Margreiterjeve. Družba se iskreno zahvaljuje in prosi, da se jo rodoljubni Slovenci spominjajo o vsaki veseli in žalostni priliki. — Ga. Antonija Oček iz Ptuja je poslala družbi 232 K, katere je nabrala ga. dr. Gosakova in 40 K iz pisarne dr. Gosaka, skupaj 272 K. — Naj bi se našlo več posnemovalcev!

— **»Naša rivijera«.** Javljaju nam iz našeg divnog Primorja, da je tam nastupilo prekrasno suncano vreme. Kupanje se živalno nastavlja te če potražiti do sredine oktobra.

Ovaj divni čisti morski zrak kao i prekrasni krajevi, koji su uvijek posve slobodni od magle te vlažnog jesenskog i zimskog vremena gornjih krajeva pružaju u preobilnoj mjeri sve preduvjete za siguran i brz oporavak rekonvalescentima, te počinka željnima, naročito starijim osobama.

Prvorazredni hoteli »Jadranskog« hotelskog i kupališnog dión. društ

Modni salon MARIJA GÖTZL Podružnica
 Židovska ulica 8. Židovska ulica 7.
 Priporoča največje izbere vsakovrstnih najnovejših damskih klobukov.

Francozinja

gdč. Laissue sprejme v pouk še nakaj učencev in učenek v starosti 7—12 let. Priporoča se v boljše rodbine. Vpisuje se v Narodnem domu, Franco-Slovene od 11 do 12 ure. 7539

Kupi se otroško perilo za prvorojenčka. Naslov pove upravnštvo Slov. Naroda. 7513

Deklica, stara 14 1/2 let, boljše hiše, pošteni starši, katera ima veselje do trgovine, želi vstopiti kot učenka v trgovino, z mešanim blagom. Ponudbe pod „Čas je zlato“ poštno ležeče Semič, Bela krajina. 7525

Sivilja za žensko in otroško obleko se priporoča na dom. Opekarska cesta šte. 12. 7542

Akademik išče mesta hišnega učitelja oz. inštruktorja proti hrani opoldan in zvečer. Ponudbe pod „Uspeh 7541“ na upravnštvo Slovenskega Naroda. 7541

Proda se velika blagajna

s trezorjem št. 4—5, fabrikat Wiese, predvojni izdelek. Poizve se v pisarni tvrdke Felika Urbane, Ljubljana. 7540

Proda se več parov ženskih čevljev in 2 plašča na Bleiweisovi c. 16, parter, desno. 7538

Koruzo, pšenico, fižol, oves

ter ostale zemeljske plodove in pridelke prodaja zdravo blago postavno vagon žel. postaja Zagreb: **Novak u Zagrebu Maksimirska ul. 64.** Telef. 20—60.

Službe kot gospodinja išče vdova pri starejšem samostojnem gospodu, gre tudi k vdovu z enim ali dvema otrokoma. Stara je 46 let in izvežbana v vsem domačem delu, tudi v šivanju. Najraje v Ljubljani, gre tudi drugam. Naslov pove uprava Slov. Naroda. 7516

Zelo solidna kompletna spalna soba iz hrastovega lesa, še predvojni delo, z brušenim ogledalom, 45/100 ter marmornatimi ploščami in medenimi okovi se radi pomanjkanja prostora prodaja. K 14.000.— Pojasnila daje A. Štrubelj, Stari trg št. 3. 7532

Franc Haviček
Zorica Haviček roj. Kastanek
 POROČENA
 Ljubljana Podgorica (Črna gora)
 3. oktobra 1920.

Zahvala.
 vsem onim, ki so ob priliki prebridke izgube našega ljubega soproga, očeta in brata
Dragotina Kotnika
 nadučitelja v pokoju
 Čutili z nami in ki so ga spremili na njegovi zadnji poti. Posebno se zahvaljujemo preč. duhovščini, nadzorniku Lichtenwallnerju, domačemu učitelstvu, pevskemu zboru iz Ruš za ganljivi žalostinki, osobito pa g. Lesjaku za nagrobni govor in vsem tovarišem, prijateljem in znancem, ki so skrbeli za tako veličasten pogreb.
 Seinen, dne 30. septembra 1920.
 Žalujoča rodbina Kotnikova.

Proda se popolnoma nova svilen obleka iz prijaznosti na ogled v trgovini na Zabjaku št. 6. 7510

14 letna deklita se želi učiti za siviljo in da bi imela stanovanje in hrano naj bi bilo v mestu ali na deželi. Jozeta Bevič, Sp. Hrušca 29, pri Ljubljani. 7511

Proda se skoraj nov, fin aparat znamke Ica, vel. 9x12, z vsemi potrebnimi. Nadalje se prodaja istotam kompletna priprava za fotografiranje tisk, z vsemi kemikalijami in drugimi potrebnimi. Naslov pove upravnštvo Slov. Naroda. 7441

Sprejme se izbrani konforist, ki je zmožen stenografije in knjigovodstva proti dobri plači in celi oskrbi. Vstop takoj. Tudi ženska moč se sprejme. Ponudbe pod „Čas je zlato“ poštno ležeče Semič, Bela krajina. 7531

Enonadstropna hiša v mestu, v dobrem stanju, se prodaja. Naslov pove upravnštvo Slov. Naroda. 7519

Visočta svetika (luster) se ceno prodaja. Naslov pove upravnštvo Slovenskega Naroda. 7533

Šivilja, ki zna likati, opravljati vsa domača dela, želi mesta kot natakarica, gre karmorkoli. Ponudbe pod „Šivilja“ poštno ležeče Semič, Bela krajina. 7524

Dva gospoda iščeta

dobro, po možnosti dietično hrano proti dobremu plačilu. Naslov pove uprava Slov. Naroda. 7535

Inženir kemik

ki pozna mlivarstvo, opekarnstvo, barvanje in vse kemične proizvode, želi dobiti službo. Informacije daje „Upravljenje poraviljstvennega upolnomočenega“ Beograd ul. Kralja Milana 62. 7584

Med, suhe gobe in fižol

kupuje po najvišjih dnevnih cenah družba „Sad“, trgovina in industrija z deželnimi in gozdničnimi pridelki, Ljubljana, Beethovnova ulica. Prosti se za ponudbe. 7515

Visokošolec išče meblirano sobo event. s hrano samo pri boljši rodbini z elektr. razsvetljavo in po možnosti separirano. Ponudbe z navedbo, pogojem na uprav. Slov. Naroda pod „visokošolec/7522“. 7522

Kompletna tovarniška oprava za kovine (izdelovanje jedilnega orodja, okovov za vrata in okna) obstoječa iz livarne, brusilnice, stiskalnice z elektr. motorjem, transmisijo, modelov in sirovih kovin za 2.000.000 jedilnih garnitur se vsled okoliščin prodaja, tudi z udeležbo. Vprašati na Jos. Kürbisch, Celje. 7514

Proda se enonadstropna hiša v bližini deželne bolnice. Naslov pove upravnštvo Slov. Naroda. 7482

Solicitator eventualno strojeopisec ali strojeopis se sprejme takoj. Reflektira se samo na izvežbano moč. Ponudbe z zahtevki na dr. Božio, odvetnik v Gornji Radgoni. 7526

Starobno podjetje Tavčar & Svetina Ljubljana, Gosposvetska cesta šte. 6 se priporoča. 7519

Medicnec išče sobo.

Ponudbe pod „Medicnec 7448“ na upravo Slov. Naroda. 7448

Trstje za strope izdeluje in prodaja na debelo in drobno m² po K 4-80 pri večjih naročilih znaten popust **Steiner Anton, Ljubljana, Jeranova ulica 13, Trstovo.** 4256

Mizarskega delovodjo

strogo prvorazrednega, večjo in zaupno moč išče za takoj ali malo kasneje **Tvorica pokučiva, Sunja (Hrvaško)** 7449

Sprejme se prodajalka, dobra moč, izvežbana v manufakturi in špeceriji, z večletno prakso. Ponudbe z zahtevkom plače ob prostem stanovanju in hrani na tvrdo J. Vizovšek, Zalec. 7415

Petrolejske vrče in zaboje

kupujemo (zaboj z dvema vrčema) po K 58.— posamezne vrče po K 22.—, franko postaja odpošiljatelja. **Krovat & Komp.** Ljubljana. Poleg realke. 7144

Pozor! Redka prilika!

Čelo, 3/4 s futeralom in note se za 1280 K prodaja. Ponudbe pod „čelo 7454“ na upravo Slov. Naroda. 7454

Veštaj komptaristika ili komptarista sa znanjem hrvatskog i njemačkog jezika dobiju stalno namještenje. Ponude uz naznaku zahtjeva te oznaku nastupa slati na V. Mibečiča nasl. Lj. Očić, Sisak. 7461

Trgovski sotrudnik,

30 let star, dobro izvežban mešane stroke, želi premeniti svoje mesto najraje kot poslovodja. Ponudbe pod „Marljiv 7470“ na upravnštvo Slovenskega Naroda. 7470

Petrolejske kante

dve z zabojem plačamo po K 55.—, posamezne po K 20.— vsaka železniška postaja. Sever & Komp., Ljubljana. 7307

POZOR!

Proda se večja množina klekljanih čipk iz predvojne sukanca. Cena zelo nizka. Naslov pove upravnštvo Slovenskega Naroda. 7471

Podjetje v bližini Ljubljane išče za takojšen nastop v železniški stroki dva dobro izvežbana

skladiščnika

z večletno prakso. Naslov se izve v uprav. Slov. Naroda. 7528

Potniki

ki potujejo po večjih mestih Jugoslavije, lahko zaslužijo s prodajo dobro izvežbana izdelka, ki je brez konkurence. Ponudbe z navedbo, kate-re kraje potuje, pod „tovarna“ na anonimno ekspedicijo Al. Matellič, Ljubljana. 7520

1^a apno

v kosih in drobno dobavlja na vagon

AVA, tov. Laško.

Kupujem

po najvišjih cenah hlode, rezan in tesan jelov kakor trd les ter vsakovrstna drva za kurivo. — **VIKTOR GLASER, lesna trgovina, Ruše pri Mariboru.** 9919

Zlatar in juvelir

Aloizij Fuchs

Selenburgova ulica 6 priporoča svojo veliko zalogo juvelov, zlatnine in srebrnine. Vsa popravila in nova dela se izvršujejo v lastni delavnici točno in solidno.

Lokomobila 26 HP

na parni stroj 8 HP se prodaja. Mat. Rozman, mehan. del. Stročice pri Ljubljani. 7424

Zenitna ponudba!

34 letni industrijec, rodom Srb, vdovec s 4 otroki, v starosti od 6—11 let, zelo bogat, želi damo od 25—30 let v svrhu skorajšnje ženitve, ki ima nekaj premoženja ter zna slov. in nemški jezik. Dopisi s sliko se prosijo na „Bodočnost/7442“ na uprav. Slov. Naroda. 7442

Prevzel sem zastopstvo prvovrstnih tvornic: nudim elektrotehnični material, betonsko železo, različen železni material in motorje. Zahtevajte ponudbe

Gjorgje Grujić
 Beograd, Miletina ul. 15.

Službo uradnika

pri banki ali drugem trg. podjetju išče absolvent treh letnikov trgov. akademije. Ponudbe pod „Bančni uradnik“ na Anončno ekspedicijo Al. Matellič, Ljubljana. 7479

POZOR!

Proda se večja množina klekljanih čipk iz predvojne sukanca. Cena zelo nizka. Naslov pove upravnštvo Slovenskega Naroda. 7471

Podjetje v bližini Ljubljane išče za takojšen nastop v železniški stroki dva dobro izvežbana

skladiščnika

z večletno prakso. Naslov se izve v uprav. Slov. Naroda. 7528

Potniki

ki potujejo po večjih mestih Jugoslavije, lahko zaslužijo s prodajo dobro izvežbana izdelka, ki je brez konkurence. Ponudbe z navedbo, kate-re kraje potuje, pod „tovarna“ na anonimno ekspedicijo Al. Matellič, Ljubljana. 7520

Vočja moderno nrojena
opekarna naprodaj
 Poizve se v upravnštvo Slovenskega Naroda. 7518

Charles Princ
 Ljubljana

Manufaktura

Zaloga Turški trg 1.
Pisarna: Židovska ulica št. 1-1.

Kapitalno sposobni Interesenti se z ugodnimi pogoji iščejo za osnutek

DESTILACIJE SMOLE

Ponudbe pod šifro „U DRŽAVI SHS br. 1208“ na Blochnerjev zavod za oglaševanje, Zagreb, Jurjevska ul. 31. 7434

St. 19099/20. 7517

Razglas.

o sklepu občinskega sveta glede uporabe električnega toka iz mestne elektrarne tekem jeseni in zime.
 Iz splošno znanih vzrokov je razširjenje mestne elektrarne v sedanjem času nemogoče. Stroji v električni centrali so zlasti v zgodnjih večernih in jutranjih urah tako preobteženi, da je mestni mag. primoran tudi letos izdati iste predpise glede štedenja z elektr. tokom, kakor je to storil v pretečenih zadnjih letih.
 Če ne bo vsakposameznik po svoji moči pripomogel k varčevanju, tedaj preti nevarnost, da ostane po zimi Ljubljana brez elektrike.
 V splošnem so ti predpisi že znani iz pretečenega leta. V glavnem se tičejo:
 1.) pisarniških prostorov, trgovin in skladišč, kjer je električna razsvetljava v večernih urah sploh prepovedana.
 2.) V delavnicah, gostilnah, kavarnah in drugih javnih lokalih, kakor tudi na stopniščih in hodnikih se sme uporabljati le polovico običajne razsvetljave.
 3.) Za stanovanja je maksimalno dovoljena poraba toka natančno fiksirana.
 4.) Uporaba električnih motorjev je dovoljena le po dnevi. Uporaba elektr. aparatov, zlasti likalnikov in elektr. kuhalnikov pa je prepovedana.
 5.) Naprava novih inštalacij za elektriko se načeloma prepoveduje; izveti so le izredni slučaji.
 Pri kršenju teh predpisov se po trikratni občutni denarni kazni električni tok sploh trajno odklopi.
 Mestni magistrat opozarja vse merodajne oblasti in korporacije, da vpoštevajo te predpise in dajo dober vzgled ostalemu občinstvu, ker zahtevajo to splošni interesi vsega prebivalstva v Ljubljani.
Mestni magistrat Ljubljanski,
 dne 27. septembra 1920.

Obrtna banka v Ljubljani naznanja,
 da je otvorila s 1. okt. 1920 v prostorih „Obrtno pomožnega društva“ in v na novo adaptirani menjalnici na Kongresnem trgu št. 4. svoje poslovanje ter izvršuje vsa v bančno stroko spadajoča opravila kar najkulantneje.
 Telefon št. 508.

LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA V LJUBLJANI

— Brzojavni naslov: Banka Ljubljana. — Stritarjeva ulica šte. 2. — Telefonska številka 261 in 413. —

Delniška glavnica 50.000.000— kron. Rezervni zakladi 45.000.000— kron. Glavnica z rezervami 95.000.000— kron.

Podružnice v Splitu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici, Celju, Mariboru, Borovljah ter ekspozitura v Ptuj.

Izvršuje vse bančne posle najkulantneje.

Sprejema **Kupuje in prodaje vse vrste vrednostnih papirjev, valut in dovoljuje**

vloge na knjižice in tekoči račun **vsakovrstne KREDITE**

proti ugodnemu obrestovanju